

Sygnatura akt I C 560/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 26 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Sławomir Urbaniak

Protokolant:Aneta Zajączkowska

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2015 r. we Wrocławiu

sprawy ze skargi Gminy W.

przy udziale przeciwników skargi S. B., (...) sp. z o.o. we W. i R. Ł.

o uchylenie wyroku końcowego Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...) z dnia 26 marca 2015 r.

I oddala skargę;

II zasądza od skarżącego na rzecz przeciwników skargi S. B. i R. Ł. kwoty po 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 560/15

UZASADNIENIE

Skarżąca - Gmina W.- wniosła skargę o uchylenie wyroku końcowego Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...)z dnia 26.03.2014 r., ewentualnie o uchylenie tego wyroku w części, tj. w punkcie (...)pkt (...), sentencji orzeczenia.

W uzasadnieniu swojego żądania skarżąca Gmina W. kwestionowała przede wszystkim stanowisko Sądu Arbitrażowego w sprawie przyjęcia istnienia zapisu na sąd polubowny. Zdaniem skarżącej brak było bowiem należytego pełnomocnictwa przeciwnika skargi do reprezentowania członków konsorcjum dla dokonania zapisu na sąd polubowny (art. 1206 §1 pkt 1 k.p.c.). Gmina W. stała na stanowisku, że przeciwnik skargi S. B. prowadzący działalność pod nazwą Zakład (...) nie może występować w imieniu własnym i na rzecz konsorcjum, gdyż pełnomocnictwo udzielone przez konsorcjantów dotyczyło tylko postępowania o zamówienia publiczne i nie obejmowało kwestii dokonania zapisu na sąd polubowny. Wobec powyższego zapis na sąd polubowny jest nieważny bo dokonany został bez ważnego pełnomocnictwa lidera konsorcjum.

Dalej skarżąca podniosła zarzut naruszenia art. 1206 § 1 pkt 4 i 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. dotyczący braku zawiadomienia i uczestnictwa wszystkich podmiotów legitymowanych łącznie do występowania w sprawie, tj. podmiotów będących konsorcjum zawierającym umowę ze skarżącym. Skarżąca podkreślała, że Sąd Arbitrażowy wydał wyrok wyłącznie na rzecz jednego z członków konsorcjum. W związku z tym, zdaniem skarżącej, wyrok powinien zostać uchylony, gdyż legitymację czynną w tym przypadku mają łącznie wszyscy konsorcjanci.

Kolejny zarzut opierał się o przepis art. 1206 § 1 pkt 3 k.p.c. Gmina W. podniosła, że wyrok Sądu Arbitrażowego dotyczy sporu o roszczenia z bezpodstawnego wzbogacenia, które – jej zdaniem- nie są objęte zapisem na sąd polubowny. Sąd Arbitrażowy błędnie przyjął, że roszczenia w sprawie (...) wynikają z nienależytego wykonania kontraktu (art. 354 k.c.), tymczasem uzasadnienie wyroku w sprawie (...) zawierało jedynie stwierdzenie o zasadności roszczeń powoda

w tamtym procesie i o braku podpisanego aneksu do umowy zasadniczej. Jednocześnie Arbiter w tamtej sprawie nie zakwestionował wskazywanej przez Gminę W. podstawy roszczenia opartej o przepis art. 405 k.c.

Skarżąca zarzuciła ponadto, że wyrok Sądu Arbitrażowego przesądzał należności z tytułu podatku od towarów i usług, które nie są objęte zapisem na sąd polubowny, a jest to spór, który nie może być rozstrzygnięty przez sąd polubowny. Sąd Arbitrażowy wykraczając poza swoje kompetencje bezpodstawnie przyjął, że do zasądzonej wyrokiem w sprawie (...) należności należy doliczyć podatek VAT, chociaż nie było do tego podstaw.

Ponadto wyrok Sądu Arbitrażowego zasądza na rzecz przeciwnika skargi (powoda w tamtym procesie) należności z tytułu podatku od towarów i usług, które nie istnieją z przyczyn materialnoprawnych, co z kolei narusza przepis art. 1206 § 2 i 1206 § 1 pkt 6 k.p.c. Podstawą tego żądania są należności z tytułu podatku VAT oparte na fakturach nr (...), które przez przeciwnika skargi (powoda w procesie (...)) zostały skorygowane do zera.

Dalej jeszcze skarżąca wywodziła, że zasądzona wyrokiem w sprawie (...) kwota zobowiązania wbrew rozważaniom arbitra obejmowała już podatek VAT, co wynika z ustawy o cenach i orzecznictwa, w konsekwencji zasądzenie dodatkowo należności podatku VAT w niniejszej sprawie naruszało art. 1206 § 1 pkt 6 k.p.c..

Skarżący podniósł także zarzut braku legitymacji procesowej biernej przeciwnika skargi do występowania w sprawie w związku ze zbyciem wierzytelności na rzecz innego podmiotu. Podawał, że przeciwnik skargi zbył wierzytelność wynikającą z wyroku z dnia 21.05.2012 r. w sprawie IC (...) na rzecz Banku (...) w T. na mocy umowy przelewu wierzytelności. Bank (...) w T. wyegzekwował na podstawie umowy przelewu kwoty zasądzone wyrokiem, od których odsetek żąda teraz powód. Przedłożone natomiast oświadczenie z 29.11.2013 r. o rozwiązaniu umowy przelewu wierzytelności jest w ocenie skarżącej niewiarygodne.

Wyrok w ocenie skarżącego został wydany bez ustalenia stanu faktycznego będącego podstawą rozstrzygnięcia (co narusza art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.). Arbiter w sprawie (...) nie ustalił czy przedmiotem pozwu w sprawie było – poza żądaniem zasadniczym- roszczenie o odsetki, dlatego w sprawie (...) Arbiter nie mógł orzekać w kwestii zasądzenia odsetek.

Wreszcie skarżąca zarzuciła naruszenie art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. poprzez bezzasadne zamiarkowanie przez Arbitra kary umownej w taki sposób, że kara ta nie powoduje dla wykonawcy robót konsekwencji finansowych. Podkreślała przy tym, że wygórowane i nieuzasadnione zmniejszenie kary umownej stanowi naruszenie porządku prawnego RP co podlega ocenie sądu powszechnego.

W odpowiedzi na skargę (k. 392 i n.) S. B.wniósł o odrzucenie skargi w zakresie odnoszącym się do zaskarżenia punktów (...) oraz (...) z uwagi na niedopuszczalność skargi. W pozostałym zakresie przeciwnik skargi S. B.wniósł o oddalenie skargi o uchylenie wyroku z uwagi na brak legitymacji procesowej biernej przeciwnika skargi, brak uzasadnionych podstaw skargi, brak interesu prawnego skarżącej do zaskarżania wyroku w zakresie wskazanym w niniejszym piśmie.

Po pierwsze wskazywał, że skarżąca w sposób błędny ustaliła podmiot legitymowany w postępowaniu ze skargi o uchylenie wyroku, tym samym niniejsze postępowanie pozostaje a priori wadliwe i uzasadnia wniosek o oddalenie skargi Gminy W.. Wierzytelność objęta wyrokiem została przeniesiona przez przeciwnika skargi na rzecz spółki (...) (...) sp. z .o.o. z siedzibą we W.. Zbycie całokształtu uprawnień z wyroku nastąpiło z momentem jego wydania tj. 26.03.2015 r. i również z tym dniem skarżąca miała wiedzę o powyższym skutku prawnym. Złożenie skargi z dnia 2.04.2015r. przeciwko S. B.nie znajdowało żadnego procesowego uzasadnienia, a dodatkowo mankament ten nie podlega konwalidacji z uwagi na upływ trzymiesięcznego terminu do złożenia skargi, o którym mowa w art. 1208 § 2 k.p.c. Koreluje to również z treścią art. 192 pkt 3 k.p.c jako, że zbycie nastąpiło przed wytoczeniem powództwa - wniesieniem skargi o uchylenie wyroku.

Niezależnie od tego, odnosząc się do żądania odrzucenia skargi, S. B.podaje, że skarga obarczona pozostaje również istotnymi mankamentami formalnymi, które wykluczają możliwość rozpoznania jej, pozostaje częściowo

niedopuszczalna i w tym zakresie winna zostać odrzucona. Dotyczy to w szczególności rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania, które pomimo ujęcia go w ramach wyroku - zawsze ma postać postanowienia. Jak wskazano powyżej od takiego judykatu przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują możliwości złożenia skargi. Druga ze wskazanych konstatacji dotyczy natomiast przedmiotu rozstrzygnięcia sądu polubownego. Przyjmując bowiem założenie, iż sąd polubowny wydając wyrok dokonuje merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiocie roszczeń zgłoszonych przez Strony, to jakiegokolwiek inne rozstrzygnięcie kwestii spornej (nie mającej postaci roszczenia materialnoprawnego) nie podlega badaniu z punktu widzenia skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego. Dotyczy to w szczególności wszelkiego rodzaju rozstrzygnięć w przedmiocie właściwości (jurysdykcji) sądu polubownego. Skarga Gminy W. swym zakresem przedmiotowym obejmuje również rozstrzygnięcie wskazane w pkt 192.A, na mocy którego Arbitr Jedyny uznał się właściwym w sprawie. Powyższy element wyroku nie podlega odrębnemu zaskarżeniu w ramach procedury skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego. Z powyższych względów przeciwnik skargi wnosił o odrzucenie skargi Gminy W. w odniesieniu do zaskarżenia punktów (...) oraz (...) wyroku - jako niedopuszczalnej.

Niezależnie od tego w ocenie przeciwnika skargi nie sposób dopatrzeć się w treści wyroku i postępowaniu prowadzonym przed sądem arbitrażowym mankamentów, które mogłyby skutkować zakwestionowaniem orzeczenia w oparciu o zarzutu i podstawy wskazane w skardze.

Odnosząc się kolejno do podniesionych przez skarżącą zarzutów w pierwszej kolejności podawano, że umowę konsorcjum z dnia 4.07.2008 r. należy potraktować jako udzielenie przeciwnikowi skargi pełnomocnictwa do ukształtowania relacji prawnej członków konsorcjum w zakresie dotyczącym zawarcia i wykonania kontraktu. Skoro natomiast bezspornym elementem umowy był również zapis na sąd polubowny to umocowanie to obejmowało także implícite upoważnienie do jego dokonania.

Bezzasadnie też skarżąca podnosiła zarzut braku zawiadomienia i uczestnictwa wszystkich członków konsorcjum. Jak podaje bowiem, współuczestnictwo konieczne i legitymacja łączna nie występują w odniesieniu do uczestników konsorcjum i lider może samodzielnie występować w procesie o zapłatę przeciwko zamawiającemu.

Niezasadne były także twierdzenia skarżącej, że wyrok podlega uchyleniu albowiem dotyczył roszczeń z bezpodstawnego wzbogacenia, nie objętych zapisem na sąd polubowny. W ocenie przeciwnika skargi zakres zapisu na sąd polubowny jest szeroki i obejmuje „jakiegokolwiek spory mające związek z wykonywaniem kontraktu”. Kompetencją sądu polubownego objęte są zatem wszelkie roszczenia o wykonanie umowy powstające w razie niewykonania umowy, nienależytego wykonania umowy, roszczenia o zwrot bezpodstawnie spełnionego świadczenia w razie nieważności umowy, a także roszczenia deliktowe jeśli wynikają ze zdarzenia będącego równocześnie niewykonaniem umowy. Podkreślano jednocześnie, że Gmina W. tak właśnie szeroko rozumiała treść tego zapisu, co wyjaśniała w trakcie procedury przetargowej.

Jeśli zaś chodzi o wydanie wyroku mimo braku legitymacji przeciwnika skargi do występowania w sprawie, w związku ze zbyciem wierzytelności na rzecz banku w T., wyjaśniano, że umowa cesji na rzecz Banku (...) w T. została rozwiązana z dniem 29.07.2013r., co wynika z dokumentu z 28.11.2013 r.

Odnosząc się kolejno do zarzutu wydania zaskarżonego orzeczenia w zakresie roszczeń objętych już wcześniej postępowaniem o zapłatę w sprawie o sygn. (...), przeciwnik skargi podał, że roszczenie przeciwnika skargi rozpoznawane przed sądem arbitrażowym w 2012 r. w sprawie (...) dotyczyło zapłaty należności za wykonanie na podstawie kontraktu prac dodatkowych i według przewidzianych w umowie zasad wyceny prac – te z kolei były kwotami netto. Wyrok w sprawie (...) nie obejmował zatem należności z tytułu VAT. Dodał jednocześnie, że obecne stanowisko Gminy pozostaje istotnie sprzeczne z jej dotychczasowym postępowaniem i rozumieniem treści wyroku (...). Odnosząc się do kolejnych zarzutów związanych z tym podatkiem podał, że spór dotyczący zapłaty kwoty podatku VAT nie był sporem o charakterze publicznoprawnym, ale sporem o rozumienie umowy i należyte jej wykonanie. Sąd Arbitrażowy nie ustalał, iż przeciwnik skargi winien uiścić określoną należność na rzecz urzędu skarbowego ale to, czy skarżąca jako strona kontraktu zobowiązana jest do zapłaty określonej kwoty na rzecz wykonawcy powiększonej o VAT. Jest to zatem spór mający zdolność arbitrażową.

Jeśli zaś chodzi o kolejne zarzuty tj. (1) wydanie wyroku zasadzającego należności, które nie istnieją i nie zostały naliczone, (2) wydanie wyroku bez ustalenia stanu faktycznego dotyczącego objęcia treścią wyroku w sprawie o zapłatę odsetek od kwoty zasądzonej w w/w sprawie, (3) bezzasadne zamiarkowanie kary umownej, przeciwnik skargi podał, że zarzuty właściwie dotyczą kwestii ustaleń faktycznych, które z istoty skargi o uchylenie wyroku polubownego wyłączone są z kognicji sądu powszechnego. Natomiast oparcie skargi na sprzeczności z podstawowymi zasadami porządku prawnego dąży w istocie do przeprowadzenia merytorycznej kontroli orzeczenia pod kątem zasadności roszczeń, które były przedmiotem wyrokowania. Taka formuła pozostaje jednak sprzeczna z ujęciem przedmiotowym podstawy skargi w orzecznictwie sądowym.

Skarżąca Gmina W. w piśmie z dnia 24.08.2015r. (k. 806 i n.) podtrzymała dotychczasowe swoje twierdzenia.

W jej ocenie błędne było stanowisko przeciwnika skargi w zakresie w jakim domagał się odrzucenia częściowo skargi. Niezasadne było też stanowisko przeciwnika skargi w kwestii zarzutów wynikających z art. 1026 k.p.c.

Odnosząc się do zarzutu braku legitymacji biernej przeciwnika skargi S. B. podała, że osobę S. B. wskazała prawidłowo. Odniosła się do treści art. 192 pkt 3 kpc podając, że nabywcy prawa (uzyskanego w drodze cesji wierzytelności) mogą wstąpić do procesu jako interwenienci uboczni, co nie powoduje utraty takiej legitymacji przez podmiot, który to postępowanie zainicjował lub przeciwko, któremu się toczyło. Na skutek wydania wyroku końcowego Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...) z dnia 26.03.2015r., S. B. był podmiotem, przeciwko któremu skarżąca mogła skierować skargę o uchylenie tego wyroku. Nie sposób zgodzić się z przeciwnikiem skargi, że skoro zbycie nastąpiło przed wniesieniem skargi o uchylenie wyroku to S. B. nie miał legitymacji biernej. Podkreślono, że skarga o uchylenie wyroku to nie powództwo, ale środek prawny mający cechy nadzwyczajnego środka odwoławczego. Skarżąca nie miała wiedzy o zbyciu wierzytelności na rzecz R. Ł., które miało miejsce 27.02.2014r. Zważywszy, że pierwszy nabywca nieruchomości nie wstąpił do procesu, a wyrok końcowy wskazywał S. B., to skarżąca nie miała wyboru i musiała wskazać go jako przeciwnika skargi, co uczyniła prawidłowo. Na marginesie wskazała, że legitymacji do dokonywania czynności procesowych nie można utożsamiać z legitymacją procesową. Legitymacja do wniesienia środków zaskarżenia nie jest legitymacją formalną.

Z ostrożności procesowej skarżąca zgłosiła wniosek o dopozwanie osoby na rzecz której nastąpiło zbycie wierzytelności objętej zaskarżonym orzeczeniem sądu arbitrażowego.

Sąd w dniu 21.09.2015r. wezwał do udziału w sprawie R. Ł. oraz spółkę (...) z siedzibą we W. (k. 881).

Przeciwnik skargi R. Ł. w piśmie z 10.11.2015r. w odpowiedzi na skargę (k. 906 i n.) wniósł o odrzucenie, względnie oddalenie w całości skargi o uchylenie wyroku końcowego Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Izby Handlowej w sprawie (...) z dnia 26.03.2015r. Domagał się także stwierdzenia skuteczności przelewu wierzytelności (zgodnie z umową przelewu wierzytelności z dnia 27.02.2014r.) wynikającej z wyroku Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...) wyłącznie wobec R. Ł..

Uzasadniając swoje stanowisko odwołał się do argumentacji przedstawionej przez przeciwnika skargi S. B. w zakresie kwestionowania przez niego istnienia w sprawie przesłanek do uchylenia w/w wyroku, na które skarżąca powołuje się wskazując na art. 1206 § 1 ust. 1 pkt. 1,3,4,6 kpc oraz art. 1206 § 2 pkt 1 i 2 kpc. Zgadzał się z twierdzeniami przeciwnika skargi S. B., że zamiarem skarżącej było de facto powtórzenie przed tutejszym Sądem postępowania, które ostatecznie zakończyło się przed Międzynarodowym Sądem Arbitrażowym.

Dodawał jednocześnie, że w dniu wniesienia przedmiotowej skargi skarżąca posiadała informacje, umożliwiające stwierdzenie faktu cesji wierzytelności nie tylko na wymieniony w tej skardze podmiot ((...) sp. z o.o. z/s we W.) ale także o przelewie wierzytelności stwierdzonych zaskarżonym wyrokiem na rzecz R. Ł..

Niezależnie od powyższego, wobec dopozwania R. Ł. i tym samym jego udziału w sprawie, na podstawie art. 1208 k.p.c. w zw. z art. 194 § 1 k.p.c. R. Ł. podniósł zarzut przedawnienia co do wniesienia skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego w stosunku do niego. Wezwanie R. Ł. do udziału w sprawie w charakterze pozwanego wraz z

doręczeniem odpisu skargi należało uznać za czynność dokonaną z przekroczeniem trzymiesięcznego terminu do złożenia tej skargi, według art. 1208 k.p.c. Mając na uwadze datę złożenia wniosku o dopozwanie również R. Ł. zawartego w piśmie z dnia 24.08.2015r., czyli ponad 5 miesięcy po otrzymaniu informacji o cesji przedmiotowych wierzytelności na jego rzecz i przeszło 4 miesiące po wniesieniu skargi o uchylenie wyroku polubownego, należało ją uznać za spóźnioną.

Przedstawiciel spółki (...) Sp. z o.o. z/s we W. na rozprawie 12.11.2015 r. (k. 929) wniósł o oddalenie skargi w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. B.prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...)K., Przedsiębiorstwo (...) - (...)sp.j. oraz W. P.prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...)W. P.w związku z zamiarem wspólnego ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego dla osiągnięcia celu gospodarczego polegającego na złożeniu wspólnej oferty zawiazali w dniu 4.07.2008 r. porozumienie wykonawców – konsorcjum zwane łącznie (...) (...) – (...) (...) (...) Z..

Jednocześnie ustanowili lidera porozumienia wykonawców Konsorcjum- Zakład (...) z/s w Ż. do reprezentowania ich w postępowaniu o udzielenie niniejszego zamówienia albo reprezentowania ich w sprawie o udzielenie zamówienia i zawarcia umowy (kontraktu) w sprawie niniejszego zamówienia. Niniejsze pełnomocnictwo udzielone liderowi konsorcjum obejmowało prawa do dokonywania wszelkich czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Pełnomocnictwo udzielone zostało na czas trwania procedury przetargowej, a w przypadku zawarcia kontraktu przez konsorcjum do czasu zakończenia realizacji przedmiotowego zamówienia zgodnie ze wskazanymi przepisami SIWZ-IDW i do zakończenia okresu zgłaszania wad z okresu rękojmi i gwarancji oraz wygaśnięcia wszelkich zobowiązań wynikających z realizowanej umowy.

(dowód: umowa konsorcjum k. 145-147, ustanowienie i wskazania lidera porozumienia wykonawców konsorcjum k.143- 144)

Dnia 6.10.2012r. Gmina W.oraz konsorcjum (...) – (...) (...)Z.zawarły umowę nr (...) (...)dotyczącą zamówienia „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej (...)”.

W załączniku do umowy strony przewidziały, że jakiegokolwiek spory mające związek z wykonywaniem kontraktu będą ostatecznie rozstrzygnięte według Reguł Pojednania i Arbitrażu Międzynarodowej Izby Handlowej przez jednego arbitra zgodnie z tymi Regulami.

(dowód: umowa z dnia 6.10.2012 r. (...) -03.2.2 k. 300-303, załącznik do oferty k. 304-307)

Zgodnie z klauzulą numer (...)Warunków ogólnych kontraktu (rozstrzygnięcie sporów) jeżeli pomiędzy zamawiającym a wykonawcą powstanie jakiegokolwiek spór związany lub wynikły na tle kontraktu lub wykonywania robót, czy to w czasie wykonywania robót lub po ich ukończeniu, czy przed odmówieniem wykonania lub innym przerwaniem kontraktu czy po, włącznie ze sporami co do opinii, polecenia, ustalenia, świadectwa lub ocen dokonanych przez inżyniera, przedmiot sporu winien być przedstawiony na piśmie inżynierowi. Nie później niż w ciągu 84 dni inżynier powinien powiadomić wykonawcę i zamawiającego o swojej decyzji. Jeżeli zamawiający lub wykonawca jest niezadowolony z decyzji inżyniera lub jeśli inżynier nie wyda postanowienia o swojej decyzji przed lub w ciągu 84 dni, zamawiający lub wykonawca może nie później niż w siedemdziesiątym dniu od dnia powiadomienia lub upływu terminu 84 dni, zależnie od przypadku, powiadomić drugą stronę o swoim zamiarze przystąpienia do arbitrażu (klauzula (...) – Rozstrzygnięcie sporów).

W przypadkach, kiedy powiadomienie o podjęciu arbitrażu w odniesieniu do jakiegoś sporu zostało wydane zgodnie z subklauzulą (...)strony winny podjąć starania polubownego rozstrzygnięcia sporu, zanim zostanie rozpoczęty arbitraż; przy tym, jeśli strony nie ustalą inaczej, arbitraż może być rozpoczęty w, lub po 56 dniu od dnia, w którym zostało

dane powiadomienie o zamiarze rozpoczęcia arbitrażu w sporze, nawet jeśli nie zostało podjęte żadne usiłowanie pojednawczego rozstrzygnięcia sporu (klauzula (...) – Rozwiązanie polubowne).

Zgodnie z klauzulą (...) Warunków szczególnych kontraktu, wszelkie spory, w przypadku których:

1) decyzja inżyniera, jeśli była, nie stała się ostateczna i wiążąca zgodnie z klauzulą (...) oraz

2) polubowne porozumienie nie zostało osiągnięte w terminie wymienionym w klauzuli (...),

powinny być ostatecznie rozstrzygnięte według Reguł Pojednania i Arbitrażu Międzynarodowej Izby Handlowej przez arbitra powołanego zgodnie z tymi Regułami.

(dowód: warunki kontraktowe dla robót inżyniersko-obudowlanych – k. 308-353).

W dniu 21.05.2012 roku Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy wydał w sprawie (...) (...) wyrok na podstawie umowy numer (...) (...) z dnia 6.10.2008r. w przedmiocie rozbudowy osiedlowej sieci kanalizacyjnej (...).

Arbiter w tym postępowaniu zasądził od Gminy W. na rzecz S. B., prowadzącego działalność pod nazwą Zakład (...) w Ż. kwotę: EUR 2.261.363,12, PLN 221.534,89 tytułem zapłaty za roboty dodatkowe, nie objęte umową, wykonane przez konsorcjum reprezentowane przez Zakład (...) w Ż. oraz USD 36.250,00 tytułem kosztów procesu. Zasądzona kwota była kwotą wynagrodzenia netto. Od powyższego wyroku nie została wniesiona skarga w trybie przepisów art. 1205 i n. k.p.c.

Kwota została zaspokojona w drodze postępowania egzekucyjnego.

(dowód: wyrok finalnego jednego arbitra wydanego we W. w dniu 21.05.2012r. w sprawie (...) (...) k. 187-198)

Wnioskiem z dnia 2.08.2013r. S. B. prowadzący działalność pod nazwą Zakład (...) w Ż. wszczął ponadto przed Międzynarodowym Sądem Arbitrażowym Międzynarodowej Izby Handlowej w P. sprawę w zakresie żądania roszczenia pieniężnego wynikającego z tytułu podatku od towarów i usług (...) oraz odsetek od kwot zasądzonych w powołanym wyżej wyroku z dnia 21.05.2012 roku wydanym przez Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy w sprawie (...) (...) (uzupełniające roszczenia z robót dodatkowych).

Wyrokiem końcowym Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...) z dnia 26.03.2014 r. Jedyny Arbiter punkcie (...) uznał się za właściwego a w punkcie (...) zasądził na rzecz S. B. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...):

I. kwotę PLN 2.310.430,17 tytułem podatku VAT z faktur wystawionych na podstawie Wyroku (...) (...) z dnia 21.05.2012 roku (PLN 2.259.477,15 z Faktury (...) oraz PLN 50.953,02 z Faktury VAT (...));

II. kwotę PLN 1.086.715,01 tytułem odsetek od płatności kwoty łącznej netto zasądzonej Wyrokiem (...) (...) z dnia 21.05.2012 roku obejmującej kwoty netto z Faktury VAT (...) i Faktury VAT (...) oraz kwotę zasądzonych kosztów za okres od dnia 1.06.2012 roku do dnia zapłaty tj. 27.03.2013 roku (włącznie);

III. kwotę PLN 360.427,11 tytułem odsetek od zasądzonego podatku VAT z faktur wystawionych na podstawie Wyroku (...) (...) z dnia 21.05.2012 roku (PLN 2.259.477,15 z Faktury VAT (...) oraz PLN 50.953,02 z Faktury VAT (...)) za okres od 1.06.2012 r. do 12.08.2013 r. (włącznie);

IV. odsetki ustawowe od łącznej kwoty uznanych i zasądzonych tutaj roszczeń (tj. określonych w podpunktach I-III powyżej) równej PLN 3.757.572,29 liczone od dnia 13.08.2013 roku do dnia zapłaty;

V. kwotę USD 50.000,00 tytułem zwrotu połowy zaliczki poniesionej przez powoda na koszt arbitrażu;

VI. Kwotę PLN 5.000.00 tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w związku z dodatkowym postępowaniem w okresie od dnia 27.11.2014 roku do dnia 9.02.2015 roku.

W Punkcie (...)w zakresie roszczenia Gminy W.o ustalenie prawidłowości naliczenia i wysokości kar umownych, objętych notami (...)oraz (...), uznał za uzasadnione naliczenie kar umownych za okres od dnia 1.06.2012 r. do 6.08.2012 r. włącznie, tj. 67 dni, na podstawie noty (...), w wysokości, po uwzględnieniu miarkowania, EUR 50.250,00.

W punkcie (...) oddalił wszelkie pozostałe roszczenia.

Zdaniem Jedynego Arbitra wyrażonym w tym postępowaniu oraz w oparciu o stan prawny ustalony przez jedynego arbitra w wiążącym go wyroku (...)słuszna jest kwalifikacja oraz ocena podstawy roszczeń powoda oparta o art. 354 k.c. którą wywodzić należy z naruszenia postanowień umowy z dnia 6.10.2012r. nr (...)(...) (niepodpisanie Aneksów i/lub nieprzeprowadzenie odrębnych procedur zlecenia koniecznych prac jako wymóg wypełnienia obowiązków kontraktowych/współdziałania w realizacji kontraktu i tym samym umożliwienia powodowi jego poprawnego wykonania. Rozstrzygnięcie co do większości roszczeń z wyroku (...) (10 z 13) oparte jest o art. 354 k.c., zaś tylko w 3 przypadkach znajduje się bezpośrednie odniesienie do bezpodstawnego wzbogacenia (ewentualnie świadczenia nienależnego - Art. 410 kc) - tam, gdzie według jedynego arbitra orzekającego w tej sprawie, brak było przeprowadzenia procedur kontraktowych przez Inżyniera. Odniesienia do art. 405 kc nie mają, zdaniem Jedynego Arbitra, bezpośredniego zastosowania do rozpatrywanej tu kwestii jurysdykcji. Jedyne Arbitry nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutów jurysdykcyjnych zgłaszanych przez pozwanego (Gminę W.) i uznał swą jurysdykcję w sprawie.

Jedyny Arbitry uznał, że należy zasądzić na rzecz powoda dochodzone przez niego kwoty podatku VAT z zastrzeżeniem korekty wynikającej z różnic kursowych (tj. kwoty PLN 2310.430,17 (PLN 2.259.477,15 z Faktury VAT (...) oraz PLN 50.953,02 z VAT (...)) a w pozostałej części roszczenie oddalić.

Jedyny Arbitry uznał prawo powoda do naliczenia odsetek od należności głównych z wyroku (...) od dnia 1.06.2012 roku włącznie do dnia 27.03.2013 roku. Wysokość odsetek ustawowych wynosi w całym okresie 13%. Wyliczona zgodnie z ww. parametrami kwota (liczone od kwoty łącznej netto Faktury (...) i Faktury (...) oraz kwoty zasądzonych kosztów, skorygowanych stosownie do uznanej zmiany kursu EURO i odpowiednio USD). Powyższą kwotę należy zasądzić na rzecz powoda, a w pozostałej części roszczenie oddalić. W związku z powyższym odsetki ustawowe od zasądzonej kwoty VAT należy naliczyć od dnia 1.06.2012 roku włącznie do dnia 12.08.2013 roku. Tak wyliczona kwota to PLN 360.427,11. Powyższą kwotę należy zasądzić na rzecz Powoda i skapitalizować dla celów naliczania dalszych odsetek.

Jedyny Arbitry uznał, że należy przyznać powodowi stosowne odsetki, tj. odsetki ustawowe od sumy uznanych tutaj kwoty głównej VAT oraz skapitalizowanych na dzień wniesienia wniosku o Arbitraż uznanych odsetek tj. łącznie (...) 3.757.572,29 naliczonych od dnia złożenia w Sądzie Wniosku o Arbitraż (12.08.2013 roku) do dnia zapłaty.

(dowód: wyrok końcowy Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...) z dnia 26.03.2014 r. - k. 13-41)

Dnia 18.06.2012r. pomiędzy S. B.prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...)S. B.w Ż.a Bankiem(...)w T.doszło do zawarcia umowy cesji wierzytelności przysługującej konsorcjum (...)– (...)(...)Z.wobec Gminy W.z tytułu dodatkowego wynagrodzenia za roboty budowlane w ramach kontraktu nr (...) z dnia 6.10.2012r.

Postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 21.12.2012r. w sprawie X GCo 196/12 wyrokowi finalnemu Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego w sprawie (...) (...)nadana została klauzula wykonalności na rzecz Banku (...)w T..

W dniu 29.07.2013r. S. B.prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...)S. B.w Ż.oraz Bank (...) w T.rozwiązały umowę przelewu wierzytelności.

(dowód: pismem z dnia 28.11.2013 r. – k. 735, postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 21.12.2012r. w sprawie X GCo 196/12 – k. 276)

Dnia 27.02.2014 r. S. B. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) S. B. w Ż. dokonał przelewu wierzytelności wynikającej z wyroku Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...) na rzecz R. Ł..

(dowód: umowa przelewu wierzytelności z 27.02.2014 r. - k.844 -851)

Postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 9.06.2015 r. w sprawie X GCo 51/15 wyrokowi końcowemu Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...) z dnia 26.03.2014 r. nadana została klauzula wykonalności na rzecz R. Ł..

(dowód: postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 9.06.2015 r. w sprawie X GCo 51/15 – k. 373).

Umową cesji z dnia 6.03.2015r. S. B. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) S. B. w Ż. przeniósł na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. wierzytelności oraz prawa należące od dłużnika Gmina W., na które składają się przysła wierzytelność jaka zostanie na jego rzecz zasądzona przez Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy w P. w sprawie (...).

(dowód: umowa cesji z dnia 6.03.2015 r. k. 50-51)

(...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. i Zakład (...) S. B. w Ż. w pismach z dnia 6.03.2015 r. zawiadomili Gminę W. o cesji wierzytelności przysługującej Zakładowi (...) S. B. w toczącym się postępowaniu przed Międzynarodowym Sądem Arbitrażowym w P. w sprawie (...).

(dowód: zawiadomienia o cesji wierzytelności k. 48-49)

Postanowieniem z 9.05.2015 r. w sprawie I Co 209/15 Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokowi końcowemu Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...) z dnia 26.03.2014 r. nadał klauzulę wykonalności na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W..

(dowód: zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego – k. 369)

Sąd zważył, co następuje:

Skarżąca Gmina W.wniosła skargę o uchylenie wyroku końcowego Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...)z dnia 26.03.2014 r., ewentualnie o uchylenie tego wyroku w części tj. w punkcie (...)pkt (...), sentencji orzeczenia.

W uzasadnieniu wskazywała szczegółowo na wadliwości tego rozstrzygnięcia, które w ocenie skarżącej pozostawało sprzeczne z art. 1206 § 1 ust. 1 pkt. 1,3,4,6 k.p.c. oraz z art. 1206 § 2 pkt. 1 i 2 k.p.c., co prowadzić musiało do uchylenia w całości tego wyroku.

Przeciwnik skargi wniósł o częściowe odrzucenie skargi ze względu na wady formalne wykluczające możliwość rozpoznania skargi i częściowe oddalenie tej skargi. Domagając się oddalenia w pierwszej kolejności wskazywał na brak legitymacji biernej przeciwnika skargi S. B., z uwagi na dokonanie cesji wierzytelności objętej zaskarżonym wyrokiem

Odnosząc się w pierwszej kolejności do tej właśnie kwestii, która była przedmiotem analizy ze strony zarówno przeciwnika skargi, jak i skarżącej oraz kolejnych przeciwników skargi wezwanych do udziału w sprawie stwierdzić trzeba, że niewątpliwie doszło do zbycia wierzytelności, która objęta była wyrokiem Sądu Arbitrażowego w P. I. Handlowej w sprawie (...) z dnia 26.03. 2014 r.

Z przedłożonych umów cesji wynika, że wierzytelność wynikająca z wyroku Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...) została przeniesiona przez przeciwnika skargi S. B. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) S. B. w Ż. na rzecz spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą we W.. Potwierdzeniem skuteczności tej cesji jest nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu na mocy postanowienia z dnia 19.05.2015 r., na następcę prawnego przeciwnika skargi - (...) sp. z o.o. Z akt sprawy wynika ponadto, że jeszcze wcześniej, bo dnia 27.02.2014 r. S. B. dokonał przelewu tej samej wierzytelności na rzecz R. Ł., a postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 9.06.2015 r. w sprawie X GCo 51/15 wyrokowi końcowemu Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w sprawie (...) z dnia 26.03.2014 r. nadana została klauzula wykonalności na rzecz R. Ł..

Tu kwestią drugorzędną jest która z tych cesji jest ostatecznie skuteczna. W ocenie Sądu istotne jest to, że z chwilą gdy doszło do zaskarżenia wyroku Sądu Arbitrażowego w sprawie (...) wierzytelność przysługujące pierwotnie przeciwnikowi skargi S. B. już jemu nie przysługiwała. Umowa przelewu wierzytelności wywołała bowiem swój skutek prawny w dniu 26.03.2015 r. tj. z chwilą wydania wyroku Sądu Arbitrażowego jako, że dotyczyła wierzytelności przyszłych. Z tym dniem nastąpiło zbycie całokształtu uprawnień z wyroku i również z tym dniem skarżąca miała wiedzę o powyższym skutku prawnym (informacja o przelewie przyszłych wierzytelności, jak wynika z dokumentacji, została przekazana skarżącej wcześniej, w dniu 6.03.2015 r.). W rezultacie z dniem 26.03.2015 r. przeciwnik skargi utracił wszelkie prawa związane z roszczeniem objętym wyrokiem, a skoro tak to ustała możliwość prowadzenia sporu z jego udziałem w przedmiocie uchylecia wzmiankowanego wyroku. W konsekwencji, Sąd stanął na stanowisku, dzieląc pogląd wyrażony przez przeciwnika skargi, że istotnie po stronie S. B. brak jest legitymacji biernej do występowania w tym postępowaniu. Dlatego też żądanie zgłoszone przez Gminę W. powinno zostać oddalone.

Na uwagę w tym kontekście zasługuje również treść art. 192 pkt 3 k.p.c, który stanowi, iż „z chwilą doręczenia pozwu (...) zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy; nabywca może jednak wejść na miejsce zbywcy za zezwoleniem strony przeciwnej.” Z powyższego przepisu wysnuć należy a contrario wniosek, iż zbycie prawa objętego sporem przed momentem doręczenia pozwu (w niniejszej sprawie - skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego) ma wpływ na dalszy bieg sprawy w takim sensie, iż Sąd zobligowany jest z urzędu do weryfikacji kwestii legitymacji procesowej i zobowiązany jest do wydania wyroku oddalającego powództwo (skargę) w sytuacji stwierdzenia braku owej legitymacji.

Jeśli chodzi o kwestię wezwania do udziału w sprawie w charakterze przeciwnika skargi dwóch kolejnych podmiotów: spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. i R. Ł., to w ocenie Sądu było to możliwe bez uchybienia terminowi wskazanemu w art. 1208 k.p.c. Przepis tego artykułu stanowi bowiem, że „skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia wyroku (...)”. Pomimo istniejących rozbieżności i kontrowersji w tym zakresie Sąd stanął na stanowisku, że przepis ten wyraźnie stanowi o terminie zaskarżenia wyroku, nie odnosząc się podmiotowo do osób legitymowanych w ewentualnym procesie. Przepis ten nie wskazuje kto powinien być oznaczony jako przeciwnik skargi. Termin ten ma charakter jedynie przedmiotowy i odnosi się właściwie jedynie do czynności zaskarżenia, nie wskazując czy w tym terminie powinien być określony przeciwnik skargi. Mając taką wykładnię na względzie Sąd nie znalazł podstaw do odrzucenia skargi w stosunku do dwóch pozostałych przeciwników skargi. Gdyby bowiem Sąd zajął odmienne stanowisko wówczas musiałby uznać, że skarga złożona została po terminie, czego konsekwencją musiałoby być odrzucenie skargi w stosunku do tych dwóch podmiotów. Zatem, skoro Sąd uznał, że brak było podstaw do odrzucenia skargi Sąd obowiązany był odnieść się merytorycznie do podniesionych zarzutów dotyczących wadliwości wyroku Sądu Arbitrażowego.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów pod adresem samego wyroku należy stwierdzić ogólnie rzecz biorąc, że Sąd podzielił pogląd wyrażony przez przeciwnika skargi, iż podniesione zarzuty uznać należy za bezzasadne. Sąd w całości oddalił skargę, nie odrzucając jej w części, stojąc na stanowisku, że konsekwencją uznania za bezzasadne tych wszystkich zarzutów będzie oddalenie merytoryczne całości skargi, nie zaś jej odrzucenie.

Podstawy skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego zostały wyczerpująco wyliczone w treści art. 1206 k.p.c. I tak z przepisu tego wynika, że uchylenie wyroku sądu polubownego może nastąpić ze względu na brak zapisu, jego

nieważność, bezskuteczność albo utratę mocy przez zapis. Zgodnie z pkt 3 tego artykułu (par. 1) można żądać uchylecia wyroku sądu polubownego, który dotyczy sporu nieobjętego zapisem lub wykracza poza zakres zapisu. Kolejną przesłankę stanowi niezachowanie wymagań co do składu sądu polubownego lub podstawowych zasad postępowania przed tym sądem, wynikających z ustawy lub określonych przez strony. Wreszcie wyrok sądu polubownego podlega uchyleciu gdy jest sprzeczny z podstawowymi zasadami porządku prawnego RP.

Analizę zasadności zarzutów / podstaw podniesionych przez skarżącą należy jednak rozpocząć od oceny pierwszego zarzutu – braku ważnego zapisu na sąd polubowny (1206 § 1 pkt1 k.p.c.).

Gmina W. jako skarżąca podniosła, że przeciwnik skargi jako lider konsorcjum nie miał należytego pełnomocnictwa do reprezentowania członków konsorcjum dla dokonania zapisu na sąd polubowny. Pełnomocnictwo lidera w ocenie skarżącej dotyczyło jedynie postępowania o zamówienie publiczne do czasu zawarcia umowy. Takie stanowisko w ocenie Sądu jest niezasadne. Zapis na sąd polubowny musiał być uznany za ważny już z tego względu, że umowę konsorcjum z 4.07.2008r. traktować należy jako udzielenie pełnomocnictwa przeciwnikowi skargi do ukształtowania relacji prawnej pomiędzy wszystkimi członkami konsorcjum a inwestorem. Bez wątplenia Gmina W. i konsorcjum reprezentowane przez S. B. związani byli umową kompleksową o realizację inwestycji budowlanej. Przedmiotem tej umowy było wykonanie sieci wodociągowej. Powodowa Gmina była inwestorem, zaś S. B. wybrany został członkiem i liderem konsorcjum. Zawarcie przez konsorcjantów umowy konsorcjum z dnia 4.07. 2008 r. miało związek z konkretnym zamówieniem publicznym, a warunki przyszłej umowy opierać się miały o warunki kontraktowe (...). K. udzielając liderowi pełnomocnictwa mieli świadomość, iż umowa będzie zawarta na wzorze (...). W pełnomocnictwie i ustanowieniu lidera było odniesienie do tego ogłoszenia i do konkretnego przetargu. Skoro pełnomocnik został umocowany do zawarcia umowy w toku postępowaniu o zamówienie publiczne to niewątpliwie miał też umocowania do zawarcia zapisu na sąd polubowny zawarty w tejże umowie w postępowaniu przed sądem arbitrażowym. Członkowie konsorcjum obejmowali swoją świadomością fakt upoważnienia przeciwnika skargi do zwracania zapisu na sąd polubowny. Zgodnie z umową konsorcjum przeciwnik miał pełnić rolę reprezentanta i lidera konsorcjum wobec Gminy. Do jego obowiązków należało reprezentowanie konsorcjum wobec skarżącej, składanie oświadczeń, zaciąganie zobowiązań w imieniu całego konsorcjum, wnoszenie środków ochrony prawnej w rozumieniu przepisów ustawy prawo zamówień publicznych, reprezentacja konsorcjum przed zespołem arbitrów oraz przed sądem. Zakres umocowania obejmował uprawnienie do poddania wszelkich sporów pod rozstrzygnięcie sądu polubownego. Powołać też należy tu przepis art. 1167 k.p.c. zgodnie z którym pełnomocnictwo do dokonania czynności prawnej udzielone przez przedsiębiorcę obejmuje również umocowanie do sporządzenia zapisu na sąd polubowny w zakresie sporów wynikających z tej czynności prawnej chyba, że z pełnomocnictwa wynika co innego. W postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym zakończonym wyrokiem z dnia 26.03.2014r. brały udział podmioty, które podpisały się pod umową główną, a tym samym zapisem na sąd polubowny.

Jeśli chodzi o kwestię braku zawiadomienia i uczestnictwa wszystkich członków konsorcjum wskazać tylko należy, że w sytuacji gdy po stronie konsorcjum występuje lider, który ma możliwość samodzielnego występowania w procesie przeciwko zamawiającemu, to irrelevantne pozostaje to czy w ramach postępowania przed sądem arbitrażowym brali udział wszyscy uczestnicy konsorcjum. Zgodnie bowiem z umową z 4.07.2008 r. przeciwnik skargi był uprawniony do samodzielnego dochodzenia roszczeń wobec Gminy przez cały okres realizacji umowy. W tej sytuacji Sąd doszedł do wniosku, że w niniejszej sprawie współuczestnictwo konieczne i legitymacja łączna wszystkich członków konsorcjum nie jest wymagana, stąd oczywiście zarzut naruszenia art. 1206 § 1 pkt 4 i art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. nie może być uznany za uzasadniony.

Niezasadny był również zarzut przekroczenia zapisu na sąd polubowny oparty na treści art. 1206 § 1 pkt 3 k.p.c. Skarżąca wskazywała bowiem, że roszczenie objęte wyrokiem Sądu Arbitrażowego wynika z bezpodstawnego wzbogacenia i taki charakter tego roszczenia, nie związanego z kontraktem, nie jest objęty klauzulą arbitrażową. Skarżąca po pierwsze podważała stanowisko Sądu Arbitrażowego, który uznał, iż roszczenia w sprawie (...) wynikają z nienależytego wykonania kontraktu. Skarżąca uważała, że gdyby doszło do zawarcia umowy o wykonanie tych robót dodatkowych, to byłyby one przedmiotem odrębnej umowy o roboty dodatkowe, która nie musiałaby zawierać zapisu

na sąd polubowny. Kwestionowała także szeroką interpretację zapisu, która ma obejmować także spory o zapłatę za roboty dodatkowe wykonane poza umową.

Sąd nie podziela stanowiska skarżącej, że w sytuacji gdy powód dochodzi roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia (nawet gdyby uznać, że taka istotnie była podstawa roszczenia co jednak nie jest podstawą rozważań tut. Sądu) to taki spór wychodzi poza zakres klauzuli arbitrażowej. Zakres klauzuli należy badać pod kątem przedmiotu sporu, a nie podstawy prawnej dochodzonego roszczenia. Nie ulega wątpliwości, że przedmiot obu roszczeń pozostaje w związku z kontraktem. Powołać w tym miejscu należy pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 5.02. 2009 r., I CSK 311/08, zgodnie z którym poddanie sądowi polubownemu sporów ze stosunku umownego oznacza, iż kompetencją tego sądu są objęte wszelkie roszczenia o wykonanie umowy, roszczenia powstające w razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, roszczenia o zwrot bezpodstawnie spełnionego świadczenia powstałe w razie nieważności umowy lub odstąpienia od umowy, a także roszczenia deliktowe, jeżeli wynikają ze zdarzenia będącego równocześnie niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy.

Umowa zawarta pomiędzy wykonawcą a inwestorem zadania inwestycyjnego zawierała dwa zapisy, które można określić zapisami na sąd polubowny. Pierwszy z nich zawarty w załączniku do umowy, która została złożona przez konsorcjum w procedurze ubiegania się o zamówienie, drugi z elementów przewidziany w klauzuli (...) warunków szczególnych kontraktu. Oba zapisy konstituowały jednoznaczne uprawnienie sądu arbitrażowego do rozpoznania sprawy i wydania wyroku. Zapis na sąd polubowny zamieszczony w klauzuli (...) charakteryzuje się bardzo szerokim zakresem. Niewątpliwie obejmuje spory wynikłe z niewykonania jakiegokolwiek zobowiązania wynikającego z kontraktu. Obejmuje również roszczenia deliktowe, uzupełniające lub wynikające ze zmiany umowy, a zatem spory wynikające nie tylko z kontraktu ale wszystkie powstałe na tle kontraktu. W zakresie zapisu na Sąd polubowny mieści się więc również roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. Podobnie w załączniku do umowy treść zapisu zarysowana została w sposób szeroki i obejmowała „jakiegokolwiek spory wynikające z kontraktu mające związek z wykonywaniem umowy”. Taka treść zapisu upoważnia do twierdzenia, że wszelkie roszczenia, jakie miałyby pojawić się w związku z wykonywaniem umowy mogą być poddane rozstrzygnięciu przez sąd arbitrażowy.

Zakres zapisu na sąd polubowny w niniejszej sprawie obejmuje wszelkie relacje sporne i powstałe na tle lub wynikające z umowy. Zdaniem Sądu, roszczenie powoda o zapłatę jest roszczeniem majątkowym mogącym stanowić przedmiot takiego sporu, który można zakwalifikować jako „ spór związany lub wynikły na tle kontraktu lub wykonywania robót, czy to w czasie wykonywania robót lub po ich ukończeniu, czy przed odmówieniem wykonania lub innym przerwaniem kontraktu czy po, włącznie ze sporami co do opinii, polecenia, ustalenia, świadectwa lub ocen dokonanych przez inżyniera” a zatem spór przewidziany w klauzuli (...) ogólnych warunków kontraktu stanowiących element treści umowy z dnia 16.10.2008 r. Zresztą sama Gmina W. wyjaśniła wątpliwości co do treści zapisu na sąd polubowny zawartego w klauzuli (...) wskazując, że klauzula zawierająca zapis dotyczy wszelkich sporów na tle realizacji zamówienia (k. 150).

W konkluzji stwierdzić należy, że dochodzenie przez powoda wspomnianych roszczeń w trybie bezpodstawnego wzbogacenia nie oznacza wyjścia rozpatrywanego sporu poza zakres zapisu na sąd polubowny, a więc nie oznacza bezskuteczności tego zapisu, tym samym uznać należy, że Sąd Arbitrażowy był właściwy do rozstrzygnięcia o zasadności dodatkowych (bo obejmujących odsetki i należności VAT) roszczeń powoda. Dodać też można, że Gmina W. nie skarżyła wyroku sądu arbitrażowego z 2012r., w którym rozstrzygana była kwestia roszczeń głównych wynikających z tego samego tytułu, a w sprawie wytoczonej przed sądem powszechnym - Sądem Okręgowym w Bydgoszczy pozwana Gmina W. wносиła o odrzucenie pozwu z uwagi właśnie na zapis na sąd polubowny. Zdątność arbitrażowa sporu jest zatem oczywista.

Kolejnym zarzutem ze strony Gminy W. było naruszenie przepisu art. 1206 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez zasądzenie w wyroku należności z tytułu podatku od towarów i usług, które nie mogły być rozstrzygane przez sąd polubowny.

Przypomnieć należy, że przedmiotem sporu pomiędzy stronami, będącym podstawą rozstrzygnięcia w zaskarżonym wyroku, była materialnoprawna relacja mająca swoje źródło w postanowieniach umowy z dnia 16.10.2008 r. wraz

z jej ogólnymi i szczególnymi warunkami oraz pozostałymi składnikami porozumienia w postaci odpowiedzialności odszkodowawczej S. B. względem Gminy W.. Rozstrzygnięcie sprawy w ramach zaskarżonego wyroku wymagało poddania ocenie i analizie kwestii zapłaty wynagrodzenia za wykonane prace w zakresie podatku VAT oraz odsetek od kwoty wynagrodzenia należnej przeciwnikowi skargi już wcześniej zasądzonej prawomocnie na jego rzecz. Roszczenia zasądzone wyrokiem Sądu Arbitrażowego z dnia 26.03.2014 r. mieszczą się zatem w zakresie klauzuli arbitrażowej. W umowie z dnia 6.10.2012r. strony bowiem przyjęły, że zapłata nastąpi wraz z podatkiem od towarów i usług. Przepis art. 1206 § 2 pkt 1 k.p.c. dotyczy zdatności arbitrażowej wyłączając z niej te spory dla których ustawodawca przewidział wyłączną drogę procesowania przed sądem powszechnym. Brak jest jakiegokolwiek regulacji, która zabraniałaby stronom poddać spory ze stosunku umownego pod rozstrzygnięcie sądu powszechnego w zakresie zapłaty należności brutto, a więc przy uwzględnieniu podatku od towarów i usług. Zgodzić się należy ze stanowiskiem przeciwnika skargi, że Arbiter w tym postępowaniu nie rozstrzygał sporów o charakterze publicznoprawnym, nie określał istnienia zakresu obowiązku podatkowego, lecz odniósł się wyłącznie do tego czy skarżąca wykonała swój obowiązek zapłaty pełnego wynagrodzenia na rzecz przeciwnika skargi.

Odnosząc się do zarzutu skarżącej dotyczącego nieważności zapisu na sąd polubowny, który miałby wynikać z braku legitymacji do występowania w sprawie w związku ze zbyciem wierzytelności na rzecz Banku (...) w T.(art.1206 par 1 pkt 4 k.p.c.) stwierdzić trzeba, że rację ma przeciwnik skargi, iż ~~ta~~ kwestia jest oczywista w sytuacji gdy umowa cesji, do której istotnie doszło (bo tak wynika z dokumentów) została rozwiązana.

Kolejna część zarzutów dotyczy wadliwego procesowania przez Sąd Arbitrażowy. Skarżąca podniosła, że wyrok narusza przepis art. 1206 § 2 pkt 2 i 1206 § 1 pkt 6 k.p.c.(res iudicata) albowiem zasądza należności z tytułu podatku i usług, które nie istnieją. Wyjaśnia dalej, że powód dokonał korekty faktur, z których ten podatek wynika (zostały w całości wyzerowane) stąd przyjęć trzeba, że nie istnieje roszczenie o zapłatę tego podatku z przyczyn materialnoprawnych. Co więcej, skarżąca wywodzi, że zgodnie z przyjętym orzecnictwem cena obejmuje również podatek VAT, zatem należy dojść do wniosku, że roszczenia przeciwnika skargi zasądzone w sprawie (...) obejmowały już ten podatek i dlatego niezasadne było orzekanie o tym ponownie. Gmina W. zarzuciła także że postępowanie arbitrażowe przeprowadzone zostało bez ustalenia stanu faktycznego sprawy (Arbiter nie ustalił czy odsetki w sprawie (...) były już przedmiotem rozstrzygnięcia) oraz bezzasadne dokonał zmiarkowania kary umownej, co zdaniem skarżącej powoduje naruszenie prawa materialnego.

Analizę zasadności zarzutów / podstaw podniesionych przez skarżącą należy jednak rozpocząć od oceny charakteru prawnego samej skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego. Skarżąca, przedstawiając szereg zarzutów wobec wyroku Sądu Arbitrażowego, zmierza w istocie do zakwestionowania samego rozstrzygnięcia jako niezasadnego, merytorycznie wadliwego i nie znajdującego uzasadnienia w ustaleniach stanu faktycznego. Taka formuła wypełnia treść klasycznego środka odwoławczego. Nie odpowiada ona jednak wyjątkowej instytucji skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego. Przyjęcie przez ustawodawcę możliwości rozstrzygania sporów przez sądownictwo polubowne wiązało się z przyznaniem sądom polubownym daleko idącej swobody orzeczniczej / autonomii. Wyraża się ona w kilku aspektach. Po pierwsze, w możliwości ukształtowania zasad, w myśl których będzie toczyło się owo postępowanie - sąd polubowny nie jest związany przepisami o postępowaniu przed Sądem powszechnym, może prowadzić postępowanie również wedle zasad, które sam doraźnie ustali (por. art. 1184 k.p.c.). Po drugie, w przyjęciu, iż sąd polubowny nie jest ściśle związany przepisami prawa materialnego w tym znaczeniu, że nawet ewentualne naruszenie prawa materialnego nie jest podstawą do uchylenia takiego wyroku, a ponadto w szczególnych wypadkach może orzekać również w oparciu o zasady słuszności.

I tak podnieść należy, że zarzut objęcia wyrokiem należności, które nie istnieją albo objętych już wyrokiem w sprawie (...) jest kwestią interpretacji wyroku, a więc elementem stanu faktycznego i oceny dowodów. Podnosząc zarzut naruszenia art. 1206 §1 pkt 4 k.p.c. skarżący w istocie żąda aby Sąd dokonał merytorycznej oceny żądań i zasadności wyroku. Natomiast, co trzeba jeszcze raz podkreślić, zgodnie z przepisem (...) k.p.c. przy rozpoznawaniu skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego wyłączone jest badanie sprawy osądzonej pod kątem merytorycznym (wyr. SN z 30.09.2010 ICSK 342/10).

Zauważyć jedynie należy, że z przedstawionych przez skarżącą okoliczności nie wynika by zarzuty te były merytorycznie zasadne. Na marginesie można dodać, że stanowisko Gminy W., zwłaszcza w kwestii objęcia wyrokiem należności uprzednio już zasądzonych w wyroku (...) sprzeczne jest z jej dotychczasowym postępowaniem i rozumieniem treści tego wyroku. Otóż w piśmie z 28.05.2012 r., które zawierało oświadczenie Gminy o potrąceniu należności z wyroku z 21.05.2012r. został zawarty oddzielny punkt dotyczący potrącenia kwoty podatku VAT od sumy zasądzonej tym wyrokiem. Oznacza to, że przed wydaniem wyroku i złożeniem skargi strony w sposób zgodny i jednolity rozumiały treść orzeczenia arbitra z dnia 21.05.2012 r. w ten sposób, że nie obejmuje ono należności podatkowej VAT. W przeciwnym razie skarżąca nie dokonywałaby potrącenia należności, które nie istnieją, skoro zostały objęte potrąceniem kwoty zasądzonej wyrokiem z 21.05.2012 r.

Sąd nie znalazł również podstaw do uchylenia tegoż wyroku na podstawie art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. z powodu naruszenia zasad porządku prawnego RP. Trudno jest uznać by rozstrzygnięcie Sądu Arbitrażowego w kwestii niezasadnego zamiarkowania kar umownych wydane zostało bez zachowania podstawowych zasad postępowania oraz pozostaje w sprzeczności z podstawowymi zasadami porządku prawnego RP. Ponadto Sąd, co trzeba jeszcze raz podkreślić, nie jest władny w tym postępowaniu oceniać, czy Sąd Arbitrażowy zastosował w sposób prawidłowy przepisy k.c. dotyczące markowania kary umownej. Sąd powszechny w zasadzie nie bada rozstrzygnięcia sądu arbitrażowego co do meritum, a w szczególności nie kontroluje, czy wyrok ten znajduje podstawę w faktach przytoczonych w uzasadnieniu i czy fakty te zostały prawidłowo ustalone (tak m.in. T. Ruciński k. Witz Sąd Arbitrażowy Warszawa 2008; A Szumański, System Prawa Prywatnego Arbitraż Handlowy, Warszawa 2010). W doktrynie i orzecznictwie wskazuje się, że uchylenie wyroku sądu polubownego z powodu naruszenia zasad klauzuli porządku prawnego może nastąpić wyłącznie jeśli spełnione są następujące przesłanki:

- a) wyrok sądu polubownego jest sprzeczny z tymi bezwzględnie obowiązującymi normami prawa, które mają charakter naczelnych i podstawowych zasad porządku prawnego obowiązującego w RP;
- b) skutki wyroku sądu polubownego prowadzą do istotnego naruszenia i jawnego pogwałcenia tych zasad.

Uchylenie wyroku sądu arbitrażowego jest nadzwyczajnym środkiem stosowanym wówczas gdy wyrok sądu w sposób jawny i rażący narusza konkretną podstawową zasadę porządku prawnego (wyr SN z 11.05.2007 ICSK 82/07). W ocenie Sądu wyrok Sądu Arbitrażowego z 26.03.2014 r. nie narusza podstawowych zasad porządku prawnego.

Ze względu na powyższe Sąd uznał skargę za niezasadną i powództwo w stosunku do przeciwników skargi (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. i R. Ł. oddalił.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Sąd zasądził od strony skarżącej na rzecz przeciwników skargi S. B. i R. Ł. kwoty po 1217 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, na które składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1200 zł, ustalone w oparciu o §11 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu - Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) i §10 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu - Dz. U. z 3 października 2002 r.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.